

sidste kunne finde en Grund til at tage det tilbage; men at en særegen dansk Rigsdag skulde kunne give en Lov, som ogsaa skulde gjælde for de Militaire i Hertugdømmerne, er dog Noget, jeg paa ingen Maade kan antage. Det er ogsaa sagt, at man seer Exempler paa, at Regjeringen forelægger den danske Rigsdag Love af langt større Vigtighed med Hensyn til det gjenfaldige Forhold mellem Danmark og Hertugdømmerne, og at man altsaa ikke kunde have Betænkkelighed ved at gaae ind paa en Lov som denne. Jeg maa herved bemærke, at, dersom man herved sigter til den forelagte Lov om Soldforfjællens Ophævelse, da gaaer den jo kun ud paa at forberede Muligheden af en Soldeenhed ved her at nedsette enkelte Soldfater, som ere uoverensstemmende med dem, der gjælde for Holsten. Forsaavidt der maatte sees hen til en anden vigtigere Sag, maa det bemærkes, at denne ikke er at betragte som en anden sædvanlig Lovgivnings Sag; det er en Stats Sag, som paa Grund af Nødvendigheden for Opretholdelsen af den hele Stat fører Noget igjennem, som ikke kunde føres igjennem ad den sædvanlige Retsvej. Vel vil, for Danmarks Vedkommende, Rigsdagen faae sin Stemme i saa Henseende; men iøvrigt er det en tvingende Nødvendighed, at denne Sag skal sættes igjennem, uden Hensyn til, hvad de forskjellige Statsdele derom kunde attraae; thi det er et Spørgsmaal, om Staten skal være eller ikke være. Det er Noget, der umuligt kan behandles efter de almindelige formelle Retsregler. Det finder sin Berettigelse i den Nødvendighed, der er i en saadan Forholdsregel til Statens Frelse, og det vil finde sin Beskyttelse deri, at de vigtigste Mægter, som denne Sag kunde vedkomme, have erkjendt det og lovet at opretholde det, ligesom jeg ogsaa er overbevist om, at, naar man her er bleven ret oplyst om Sagens Stilling og Nødvendigheden deraf, vil det ogsaa finde almindelig Anerkjendelse heri Landet. Jeg kan derfor aldeles ikke finde nogen Lighed mellem denne Sag og den, hvorom her er Spørgsmaal. Her er jo ikke Spørgsmaal om Noget, som er nødvendigt; her er Spørgsmaal om Noget, som ialtfald, om det ogsaa iøvrigt var nok saa velgrundet, ikke har nogen Hast, og her er altsaa

faa ikke nogen Grund til at afvige fra de almindelige Lovgivningsformer, hvorefter Sager skulle afgjøres. Jeg troer herved tilstrækkeligt at have retfærdiggjort min Mening, som er, at denne Sag ikke bør videre fremmes.

Man: Jeg havde egentlig ikke tænkt paa at tage Ordet i denne Sag, deels fordi jeg veed, at her er flere ærede Medlemmer af Forsamlingen, hvem det paa Grund af deres Stilling udenfor Salen ligger nærmere at udtale sig, derom, og deels fordi jeg har staaet i den, som jeg nu mærker, fællagtige Formening, at denne Sag vilde let og uhindret og hurtigt gaae igjennem denne Forsamling, efterat den i det andet Thing er bleven vedtaget med 69 Stemmer mod 1, hvorved, i Forbigaaende bemærket, den Synderlighed indtræder, at den høitærede Marineminister, som netop ved sit Endringsforslag og sin Tilspøining har givet dette Lovforslag sin nuværende Skikkelse, var den Æneste, som stemte imod samme. Men efterat begge de vedkommende høitærede Ministre her i Thinget have udtalt sig imod Sagen, og den ene af dem, Marineministeren næmmlig, endog saa — som det forekommer mig — med langt større Skarphed og Bestemthed her end i det andet Thing, og efterat Indsigelse har reist sig imod Sagen fra tvende høitagede militaire Medlemmer af Thinget, saa skal jeg udbede mig Tilladelse til at fremsøre nogle Bemærkninger i Anledning af den foreliggende Lov, som nu netop, paa Grund af de høitærede Ministres Forhold til Sagen, synes at skulle faae en Vigtighed, som ellers neppe med Rette vilde kunne tillægges samme. Dersom jeg kunde komme til den Overbeviisning, at dette Forslag, naar det blev til Lov, vilde fremkalde en Mængde ubetimelige og leifindige Uegteskaber i den militaire Stand, da vilde jeg vel have Betænkkelighed ved at stemme for samme; thi jeg har virkelig ikke saa Lidet imod saadanne Uegteskaber, som indgaaes uden nøiere Overlæg og i en meget tidlig Alder. Men jeg troer virkelig, at dette ikke vil blive Tilfældet, og Modstanderne af Forslaget have i mine Tanker skildret den Tilstand, som vil fremkomme, med altfor mørke Farver. Jeg troer, at i Grunden ville, efter Lovens Udstedelse, ikke stort flere Uegteskaber blandt Officererne